

NATUUR

Wat leeft er in de Noordzee?

De Noordzee is het grootste natuurgebied van Nederland. Met 57.480 vierkante kilometer is de Nederlandse Noordzee anderhalf keer zo groot als ons landoppervlak. Er leven dan ook talloze soorten in de Noordzee. Zo komen er bijvoorbeeld 220 soorten vissen voor; van de stekelrog tot de zeebaars. Het is ook thuis voor zeezoogdieren, vogels en honderden soorten ongewervelden, zoals wormen, slakken en zeesterren. En dat is niet het enige dat bijzonder is. Wist je dat meer dan vijftig procent van de zuurstof van onze planeet in de zee wordt geproduceerd? Plankton is namelijk de belangrijkste bron van zuurstof op aarde.

Genoeg reden dus om de zee en zijn natuur te beschermen, want het gaat helemaal niet goed met het leven in de zee. De biodiversiteit en dus de verscheidenheid van het leven in de zee is namelijk flink afgenomen. Daar moet verandering in komen.

Stichting
De Noordzee 2023

Waarom is (mariene) biodiversiteit zo belangrijk?

Leven voor de mens op aarde is niet mogelijk zonder biodiversiteit. De wisselwerking van duizenden soorten dieren en planten zorgt voor een gezonde leefomgeving: dankzij de mariene biodiversiteit is de natuur in onze zee productief en veerkrachtig en kan zij zich aanpassen aan veranderingen in het milieu. We zeggen dat een ecosysteem veerkrachtig is als deze blijft werken, ook wanneer er gebeurtenissen plaatsvinden die heel verstorend kunnen zijn. Hierbij kun je denken aan ziektes of natuurrampen, waardoor bepaalde populaties van soorten sterk af kunnen nemen.

Voordelen voor de mens

Mariene biodiversiteit is ook belangrijk voor de mens. De zee biedt ons veel voordelen. Een gezond ecosysteem draagt namelijk bij aan zaken als de opslag van CO₂, de natuurlijke reiniging van zeewater, klimaatregulering en zuivering van lucht. Ook kan de zee ons voedsel leveren: vis, schaal- of schelpdieren bijvoorbeeld. Daarnaast biedt het ons energiebronnen en grondstoffen, zoals zand voor het behouden van onze kustlijn. Maar de zee kan ook dienen als inspiratie of educatie en de natuur als decor voor recreatie.

De Noordzee is Natura 2000-gebied

Noordzeeloket

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de lidstaten van de Europese Unie. De EU heeft tot dit netwerk besloten, omdat de natuur en biodiversiteit in Europa al jaren snel achteruitgaan. De Noordzeekustzone is ook onderdeel van het Natura 2000-gebied, omdat de relatief warme en voedselrijke ondiepe kustzone een belangrijke functie heeft als kraam- en kinderkamer voor een aantal vissoorten zoals verschillende soorten platvissen. In deze gebieden gelden daarom allerlei beschermingsmaatregelen. Zo kun je een beschermd gebied volledig afsluiten voor alle menselijke activiteiten (bijvoorbeeld recreatie, scheepvaart en visserij) of slechts voor bepaalde menselijke activiteiten (bijvoorbeeld alleen gesloten voor bepaalde visserijmethoden). Welke maatregelen genomen worden hangt af van wat je wilt beschermen, bijvoorbeeld specifieke soorten (bijv. vissen, vogels of zeezoogdieren) of ecosystemen (bijv. voortplantingsgebieden).

Zeehond versus visser

Vissers zien zeehonden vaak als een schadelijke concurrent. In het verleden werden er afschotpremies uitgelooft voor zeehonden vanwege de schade die ze zouden toebrengen aan de visserij. In het kustgebied van Nederland eten alle zeehonden bij elkaar tussen een kwart en de helft van het visbestand op. Dat is vooral kleine en/of jonge vis. Uit onderzoek aan de maaginhoud en de uitwerpselen van zeehonden blijkt dat alle Nederlandse gewone zeehonden toch bij elkaar veel minder vis eten (1-2%) dan wat de visserij aan land brengt. Zeehonden eten ook veel jonge bot, een soort die voor de vissers niet interessant is.

Nieuwe onderwaternatuur bij windparken op zee

De komende jaren komen er honderden windmolens op zee bij. Het wordt door ecologen en Stichting Natuur & Milieu gezien als een unieke kans om nieuwe natuur onder water te ontwikkelen. Vissers zijn een stuk minder enthousiast.

Dit najaar worden aan de voet van het windpark Luchterduinen grote zogenoemde rifballen en oesterkooien op de bodem van de zee geplaatst. De kooien hebben verschillende typen ondergrond, om te onderzoeken waar oesters zich het beste op hechten. Met de onderzoeksresultaten moet een blauwdruk worden ontwikkeld die kan worden gebruikt in alle toekomstige windparken op de Noordzee. Er komen steeds meer windmolens bij. Daartussen mag niet met sleepnetten over de bodem worden gevist.

Er ontstaat daardoor een gebied dat met rust wordt gelaten, waardoor het een perfecte plek is om de natuur te versterken. De oesters trekken op hun beurt weer ander zeeleven aan zoals kabeljauw en zeebaars, die graag leven tussen zo'n rif. Vooral de jonkies. Het rif vormt kraamkamers en het geeft schuilplaatsen.

NOS jeugdjournaal 2019